

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21550
G.K. 50

04-02-2020

GÜNLÜDÜR

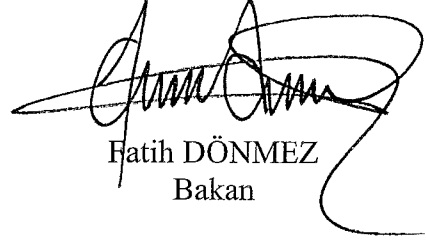
Sayı : 64272063-610-2128
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-21550)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.11.2019 tarihli ve 43452547-120.07-568535 sayılı yazınız

Siirt Milletvekili Sayın Meral Danış BEŞTAŞ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/21550 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek : 7-21550 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular:

Enerji hakkı yurttaşların temel haklarından olup bu hak sayesinde yurttaşlar yaşamsal faaliyetlerini yürütebilmektedirler. Ancak enerji kaynaklarının özelleştirilmesinden itibaren bu hakkın kullanımı noktasında dağıtım ile ilişkilendirilen şirketlerin yurttaşlara bu hakkı sunması aşamasında sorunlar çıkmakta ve bu sorunlar çözüme kavuşturulmadığı gibi kangren hale gelmektedir. 2014 yazında Dicle Elektrik Dağıtım Şirketi'nin özelleştirilmesinden sonra, gerekli bakımların yapılmaması, elektrik arızalarının halkı cezalandırma aracına dönüştürmüş durumdadır. Yine özelleştirme sonrası taşeronlaşmanın yaygınlaşması ve çalışan sayılarının azaltılması sonucu pek çok yerde sıklaşan elektrik kesintileri mevzubahistir. Fakat bir diğer husus da keyfi elektrik kesintilerinin gündemde olması ve böylelikle bir nevi halkın çeşitli vesilelerle cezalandırılması aracı olarak kullanılması hadisesi söz konusudur. Bunun haricinde gelişen bir diğer durum da elektrik dağıtım şirketlerinin abonelere fahiş fiyatlarda ve keyfi para cezaları kesiyor olmasıdır. Yurttaşların büyük çoğunluğuna faturalarını düzenli ödedikleri halde yüksek meblağlı para cezaları uygulanmakta olup bu durumun anayasaya aykırı olduğu da açıktır. Bilhassa DEDAŞ'ın özelleştirilmesi sonucunda elde ettikleri gelirden fazla borç ile karşı karşıya kalan çiftçiler zor durumdadır. Bu noktada dikkate değer olan bir husus da DEDAŞ'ın çiftçilere fatura kesmediği, sonrasında kullanılan enerji bedelinin borç olarak yansıtılması meselesidir. Herhangi bir borç bildirimini yapılmaksızın doğrudan icrai işlem tesis edilmektedir. Durum böyle olunca ürünlerinin heba olmasını arzu etmeyen çiftçiler bu yüklü borçları ödemek durumunda kalmaktadırlar. Çiftçiler tarafından kendilerine yüklenen borçlara dair yapılan bilgi talepleri ise neticesiz bırakılmaktadır. Borç miktarlarının ise son derece fahiş olması, kullanılan enerji birimi ile orantılandığı vakit hayatın olağan akışına uymamaktadır. Bir diğer husus da örneğin Derik ilçesinde mahkemeden alınan elektriği açtırma ile ilgili tedbir kararının aynı gün jet hızıyla kararı veren hâkim tarafından kaldırılmış olmasıdır. Yani yargının da bu hukuk dışı uygulamalara dair etkin bir işlem tesis etmeyişi yurttaş zor duruma sokmaktadır. Dikkat çeken bir diğer mesele de çiftçiye uygulanan borç tutarlarının zamsız dönemi kapsamına rağmen zamlı tarife üzerinden hesaplanmasıdır. Yine DEDAŞ kürüm elemanlarının abonelere yaptıkları tespitler üzerine "kaçak yoktur" yazısı vermelerine mukabil, bu yazının akabinde kaçak işlemi tesis ederek icrai işlemlerin başlatılması meselesi de çarpıcıdır. Bu kaçak elektrik tutanaklarında ise yalnızca ilçe ve köy adının yazılmış olması başkaca hiçbir tespite yer verilmemesi de soru işaretleri barındırmaktadır. Bu duruma rağmen bölge halkının "kaçak elektrik kullandığı", "enerji hırsızlığı" yaptığına dair yapılan açıklamalar ise başlı başına bir sorun teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

-Çiftçilere abonelik işlemleri kapsamında mutad fatura düzenlenmeksizin doğrudan borç çıkarılması ve bu bağlamda icrai işlem tesis edilmesinin gerekçesi ve amacı nedir?

-Abonelik işlemleri kapsamında fatura kesilmeme gerekçesi faturalar üzerinden vergi kesilmesini önleme amaçlı mıdır?

-Yine çiftçilere abonelik işlemi kapsamında fatura kesilmeyerek afaki borç yüklenmesi ile DEDAŞ'ın kar marjının artırılması mı amaçlanmaktadır?

-Fatura tebliğ edilmeksizin doğrudan borç çıkarılarak çiftçiler bir anlamda ürünlerinin zarara uğrayacağı tehditlerine mi maruz bırakılmaktadırlar?

-Elektriğin açılması hususunda mahkemeden tedbir kararı alan çiftçilerin aldıkları kararların mahkemelerce akabinde kaldırılma gerekçesi nedir? Mahkemeler DEDAŞ tarafından baskıya mı maruz bırakılmaktadır?

**SİİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ
BEŞTAŞ'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

**DÖNEM
27-3**

**ESAS NO
7-21550**

- Çiftçilerin kendilerine yüklenilen borçlara ilişkin yaptıkları resmi başvurular neden işleme alınmamaktadır?
- Çiftçilerin ve yurttaşların yaptıkları başvurularda "borcu yoktur" belgesinin verilmeme gerekçesi nedir? Yüklenilen borçları ödedikleri halde neden bu belgeyi alamıyorlar?
- Çıkarılan borç tutarlarının son derece fahiş olma gerekçesi nedir? Elektrik bedeli ülkenin her yerinde aynı değil midir? Neden bu bedeller bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir?
- Bu uygulamaların tarımsal üretime verdiği zarar tespit edilmiş midir? Ulusal gelirin ve üretimin heba olmasına yol açacak bu yöntemlerle hedeflenen nedir?
- Ülkede pek çok iş kolunda teşvik ve sübvansiyonlar verilirken neden çiftçiler elektrik borçları ile zor durumda bırakılmaktadır? Tek geçim kaynağı tarım olan yurttaşlara yapılan bu uygulama ayrımcılık değil mi?
- Elektrik bedellerinin, DEDAŞ'ın yetki alanında olduğu bölgelerde henüz zam oranları dahi belirlenmemişken zamlı tarifeler üzerinden hesaplanmasının sebep ve dayanağı nedir?
- Hangi dönemde ne kadar tüketim gerçekleştiği ve tüketim tarihlerine dair birim fiyatın ne olduğu belirtilmeden yani hiçbir reel tespit yapılmadan afaki şekilde borç çıkarılması yasalara aykırı değil mi? Türkiye bir hukuk devleti değil mi? neden DEDAŞ hukuk dışı yöntemlere başvuruyor?
- Kurum görevlilerin gerekli tespitleri yaptıktan sonra kullanıcılara vermiş olduğu "kaçak yoktur" belgesine rağmen neden kaçak elektrik işlemleri tesis edilmektedir? DEDAŞ'ın yetki alanındaki bölge halkının kaçak elektrik kullandığı, enerji hırsızlığı yaptığı yönündeki açıklamalarla hedeflenen nedir? Bu yapılan açıklama ve yöntemler halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu oluşturmuyor mu?
- Çiftçilerin elektriklerinin kesileceği yönündeki tehditlerle çıkarılan ve gerçeği yansıtmayan borçları ödemek zorunda bırakılmaları aynı zamanda enerji hakkının gaspı değil midir?
- DEDAŞ'ın bu uygulamaları Bakanlığınızca denetlenmiyor mu? Yahut neden DEDAŞ'ın bu yönde bir uygulama geliştirmesine cevaz veriliyor?
- DEDAŞ'ın uygulamaları kapsamında DEDAŞ'a bir yaptırım uygulanması ve hukuk dışı uygulamaların sona erdirilmesine yönelik tedbirler alacak ve çalışmalar yürütecek misiniz?

Cevaplar:

Önergeye konu hususlarla ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tarımsal sulama abonelerinin sayaç okuma hizmeti, Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında Dağıtım Şirketince Otomatik Sayaç Okuma Sistemi (OSOS) vasıtasıyla uzaktan yapılmaktadır. Tarımsal Sulama abonelerine yönelik fatura bildirimlerinin düzenlenerek tüketicilere ulaştırılması/tebliğ edilmesi ise tedarikçi şirketlerce gerçekleştirilmektedir.

Faturalama işlemleri, Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında ilgili tedarik şirketlerince gerçekleştirilmekte olup afaki borç yüklemesi vb. hususlar söz konusu değildir.

**ŞİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ
BEŞTAŞ'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27-3

ESAS NO
7-21550

Perakende Satış Şirketi ilgili Dağıtım Şirketinden gelen tüketim bilgisine göre okuma dönemini esas almak suretiyle hesaplanan fatura bildirimleri tüketicilerin kayıtlı adreslerine yazılı bildirim olarak bırakılmakta olup, faturalama yapmadan borç çıkarılması mümkün değildir. Şirket düzenli olarak Bağımsız – Mali Denetçiler tarafından denetlenmekte ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) periyodik olarak şirketin mali gerçekleştirmeleri hakkında rapor vermektedir.

Tüketicilerin enerjilerinin kesilmesi/açılması işlemleri Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında yapılmakta olup tüketicilerin fatura itiraz konulu mahkeme başvurularının üzerine, mahkemelerden gelen ihtiyati tedbir kararlarının gereği yerine getirilmektedir.

Başvuru ve şikayetler konusuna göre incelenerek yasal süreler içerisinde cevap verilmektedir. Yasal sürelerin aşılması durumunda tüketicilere mevzuat gereği Ticari Kalite Tablosunda belirtilen kalite kodu ve hesaplama yöntemine göre tazminat ödemesi gerçekleştirilmektedir. Diğer yandan, yapılan başvurular ve sonuçlarına ilişkin gerçekleştirmeler şirketin web sitesinde yayınlanmakta ve EPDK'ya rapor olarak sunulmaktadır.

Tüketiciler borcu yoktur belgesini; doğrudan şirkete başvuru yaparak, web sitesinden ve E-Devlet Kapısından bilgi veya çıktı olarak alabilmektedirler.

Elektrik tarifeleri, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde EPDK tarafından belirlenmekte ve elektrik dağıtım şirketi ve görevli tedarik şirketi tarafından tüketicilerden tahsil edilmektedir.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında belirlenen tarifelere 21 görevli tedarik ve dağıtım şirketi tarafından uyulması zorunlu olup Kurul tarafından onaylanan ulusal tarife tüm dağıtım bölgelerinde aynı şekilde uygulanmaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'nci maddesinin 7'nci fıkrasındaki "Belirli bölgelere veya belirli amaçlara yönelik olarak tüketicilerin desteklenmesi amacıyla sübvansiyon yapılması gerektiğinde, sübvansiyon fiyatlara müdahale edilmeksizin yapılır. Sübvansiyonun tutarı ile usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir ve ilgili kurumun bütçesinden ödenir." hükmüne istinaden belirli bir amaca veya faaliyete ilişkin olarak tüketicilerin desteklenmesi ancak Cumhurbaşkanlığı Kararı ile maliyetinin ilgili kurum bütçesinden ödenmesi kaydıyla yapılabilmektedir.

İlgili Dağıtım Şirketi tarafından teknik ve teknik olmayan kayıpların önlenmesi için, gerekli tüm çalışmalara aralıksız devam edilmekte olup 2019 yılında, 706.886 adet tüketim noktası kontrol edilmiş ve 96.456 adet tüketim noktasında yapılan tespitler için, mevzuatın, öngördüğü yaptırımlar uygulanmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca lisanslı elektrik dağıtım faaliyeti gösteren 21 şirket hakkında Bakanlığımız adına Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından yıllık olarak icra edilen denetimler neticesinde tanzim edilen inceleme ve denetim raporları gereği için EPDK'ya sunulmaktadır. Bu kapsamda EPDK'ya ulaşan raporlar mevzuat kapsamında incelenerek Şirketler hakkında soruşturma süreçleri işletilmekte, yürütülen soruşturmalar akabinde ise tespit edilen aykırılıklara göre Şirketler hakkında 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca ihtar yaptırımı ve/veya idari para cezası yaptırımları uygulanmaktadır.